

PUNTS DE LLIBRE PER LA SOLIDARITAT

Save the Children

**X Edició
Dia del Llibre
Solidari**

Punts de llibre
solidaris

Proposta didàctica

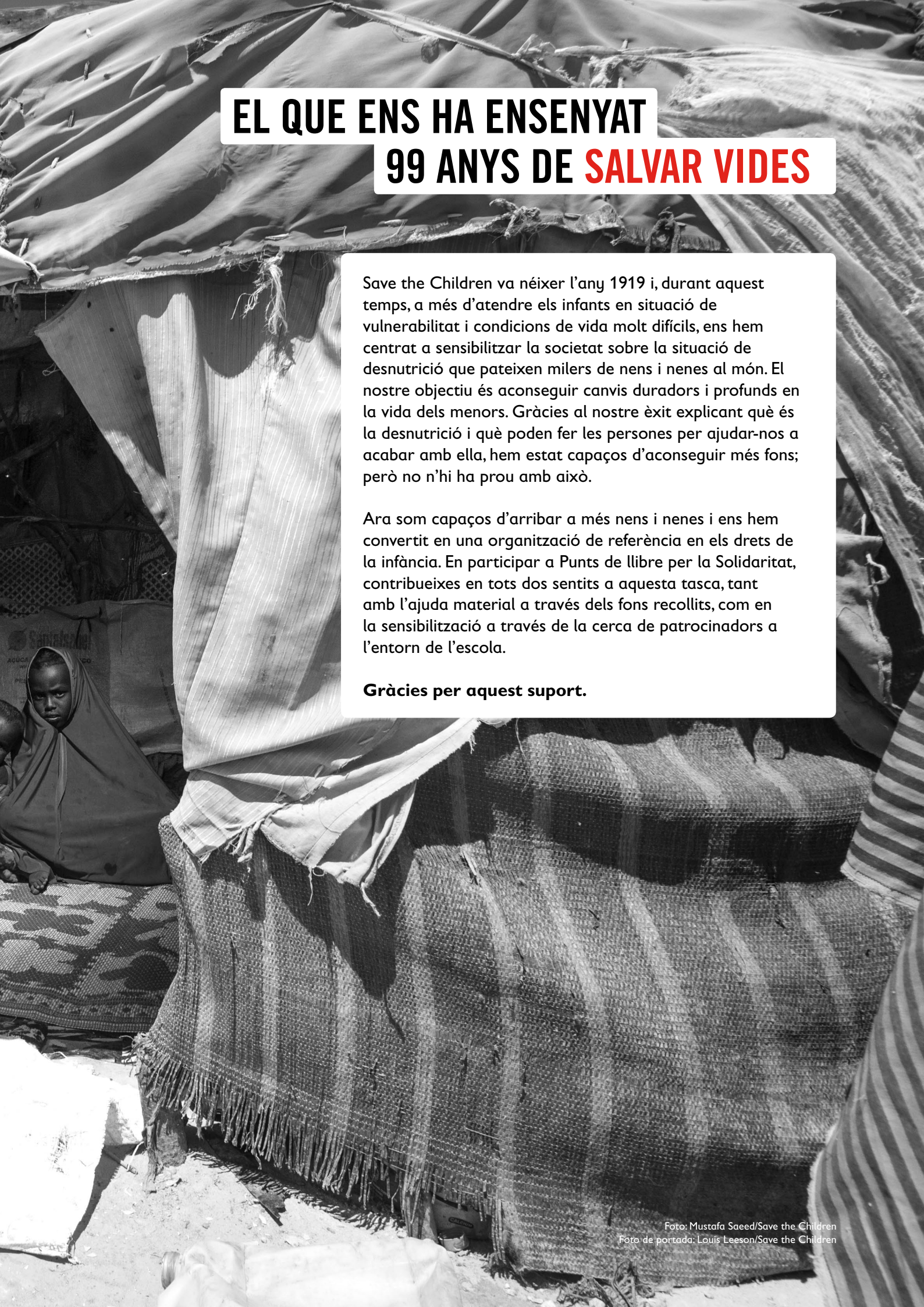
Aquesta guia didàctica està composta d'un dossier i de propostes d'activitat per a les diferents etapes educatives. Pretén ser una eina útil per al professor, que complementi la seva tasca de sensibilització apropant-li dades, informació i coneixement d'altres realitats per donar suport a l'educació en valors com la solidaritat, el respecte, la cooperació i la responsabilitat.

Direcció:
Marisol Paniagua

Col·laboració:
Mª Luisa Ortega del Val

Art i maquetació:
Germán Gullón

Edita:
Save the Children España

EL QUE ENS HA ENSENYAT

99 ANYS DE **SALVAR VIDES**

Save the Children va néixer l'any 1919 i, durant aquest temps, a més d'atendre els infants en situació de vulnerabilitat i condicions de vida molt difícils, ens hem centrat a sensibilitzar la societat sobre la situació de desnutrició que pateixen milers de nens i nenes al món. El nostre objectiu és aconseguir canvis duradors i profunds en la vida dels menors. Gràcies al nostre èxit explicant què és la desnutrició i què poden fer les persones per ajudar-nos a acabar amb ella, hem estat capaços d'aconseguir més fons; però no n'hi ha prou amb això.

Ara som capaços d'arribar a més nens i nenes i ens hem convertit en una organització de referència en els drets de la infància. En participar a Punts de llibre per la Solidaritat, contribueixes en tots dos sentits a aquesta tasca, tant amb l'ajuda material a través dels fons recollits, com en la sensibilització a través de la cerca de patrocinadors a l'entorn de l'escola.

Gràcies per aquest suport.

FAM A L'ÀFRICA

Nacions Unides ha declarat la fam en algunes zones del Sudan del Sud i ha advertit que Somàlia, Nigèria i el Iemen es troben en una situació crítica. La fam a l'Àfrica s'agreuja cada dia més. **L'escassetat de pluges, amb la sequera consegüent, i els conflictes que assolien en aquests països** han deixat més d'1,4 milions d'infants al caire de la fam. Encara que les causes d'aquesta crisi alimentària són molt variades, les conseqüències segueixen sent les mateixes: **els infants i les seves famílies intenten sobreviure mentre segueixen en risc de patir desnutrició**. El món ha donat l'esquena als infants famolencs, però encara hi pot haver esperança si actuem amb la màxima rapidesa per salvar-los la vida.

155 MILLIONS

d'infants de menys de cinc anys presenten un retard en el creixement.

**PATEIXEN
DESNUTRICIÓ CRÒNICA**

Cada any moren prop de **tres milions d'infants per desnutrició**. Però als qui ho superen, no els espera una vida feliç i amb èxit, ja que la desnutrició pot deixar danys irreversibles i evitar que desenvolupin tot el seu potencial.

Cada any la desnutrició —quan un infant està en perill per no consumir prou calories o nutrients— fa que morin **tres milions d'infants a tot el món**. Això representa prop del 50% de totes les morts infantils.

- La desnutrició aguda greu (també anomenada SAM) és la més perillosa de totes, ja que deixa els infants al caire de la mort. Globalment, afecta dinou milions de nens i nenes menors de cinc anys i causa 400.000 morts d'infants l'any.
- Gairebé 155 milions de nens i nenes menors de cinc anys pateixen retards en el creixement, fet que suposa un de cada quatre infants d'aquest grup d'edat.
- Els infants amb desnutrició aguda greu tenen nou vegades més de possibilitats de morir que els que reben una alimentació adequada.
- El nombre d'infants menors de cinc anys que pateix retard en el creixement ha disminuït del 32,7% l'any 2000 al 22,9% l'any 2016. Aquesta disminució, que pot semblar poc, representa 43 milions d'infants. Aquests avenços s'han aconseguit gràcies, entre altres coses, a la conscienciació i el suport de la societat civil.
- Tanmateix, aquest descens no és prou ràpid, perquè si no fem res per evitar-ho l'any 2030 encara hi haurà 129 milions de nens i nenes amb retard en el creixement.
- Acabar amb la desnutrició infantil no suposa només salvar la vida dels nens i les nenes, sinó que podria augmentar fins a un 12% el PIB de països en desenvolupament en augmentar la mida, la força i les capacitats dels treballadors: una cosa que beneficiaria tothom.

La desnutrició infantil no és només falta de nutrients, sinó que també la carència d'alguns micronutrients afecta el desenvolupament infantil i genera problemes greus en la salut dels menors.

«Fam oculta»

Segons l'OMS, les deficiències en micronutrients més comunes i les conseqüències d'aquestes deficiències, a més del retard en el creixement, són:

Vitamina ACeguesa nocturna (impossibilitat de veure-hi amb poca llum).
Ferro Anèmia.
IodeGoll i cretinisme.

Més de 254 milions de nens i nenes en edat escolar tenen manca de vitamina A, segons la pròpia Organització Mundial de la Salut.

Els primers 1.000 dies, que van des de l'inici de l'embaràs fins que l'infant compleix dos anys, són crítics per al desenvolupament del cervell i del cos. Sense accés als nutrients necessaris en aquest moment, és possible que els infants no arribin mai a desenvolupar-se tant mentalment com físicament i seran més susceptibles de contraure malalties.

Els nostres estudis mostren que la desnutrició afecta els infants, fins i tot quan sembla que s'han recuperat.

- Els costa molts esforços aconseguir resultats mínims a l'escola, fet que suposa l'abandonament escolar primerenc.
- Les seves opcions professionals es redueixen en el futur, i arriben a tenir sous pitjors d'adults.
- Dels deu països amb pitjors resultats acadèmics, nou es troben a la regió del Sahel, a l'Àfrica. El Sudan del Sud, el país més nou del món, és el pitjor: dos de cada tres infants no van a l'escola.

Moltes famílies viuen atrapades en un cercle de pobresa. Mares desnodrides que són propenses a tenir fills desnodrits. Comunitats i països sencers també pateixen, ja que és molt més difícil lluitar per millorar les condicions econòmiques d'un país quan la població amb prou feines té què menjar.

A Save the Children treballem als indrets més pobres, perillosos i remots del món. Tractem àgilment els infants desnodrits amb tractaments terapèutics que salven vides. També prevenim la desnutrició i protegim, d'aquesta manera, els infants més vulnerables i ajudem les seves comunitats a sortir del cercle de la pobresa.

COM ENS ENFRONTEM A LA DESNUTRICIÓ INFANTIL?

Els programes de desnutrició a Save the Children busquen tractar tant les causes immediates:

- Alimentació insuficient
- Falta d'accés a l'aigua potable
- Sistemes de salut dèbils
- Mares desnodrides

com les que produeix la desnutrició a llarg termini:

- Pobresa
- Conflictes
- Estats fràgils
- Falta d'accés a l'educació

La nostra resposta és global i no només busca donar un plat de menjar avui. Per això treballem la detecció primerenca, per poder prevenir i donar suport a les comunitats, perquè elles mateixes puguin donar resposta a situacions difícils i recurrents. **Treballem en quatre enfocaments:**

1. Intervencions directes.

- Oferim solucions immediates de salut i nutrició directament als infants en risc i a les seves famílies.
- Existeixen diferents tipus d'intervencions que poden salvar vides de manera senzilla i econòmica, depenent de l'estat nutricional del menor.
- Intervencions amb aliment terapèutic: tractament per a infants amb desnutrició aguda greu.
- Enriquiment d'aliments bàsics: afegint-hi vitamines i minerals, com el iode i el zinc.
- Promoció de costums de salut: fomentant activitats com rentar-se les mans.

2. Protegir les famílies de la pobresa.

- Per a moltes famílies que estan en situació de pobresa, els infants pateixen desnutrició perquè no poden comprar aliments. Els nostres informes mostren que hi ha una proporció significativa de famílies en països com Etiòpia i Kenya que no es poden permetre el luxe d'alimentar les seves famílies amb els nutrients necessaris, fins i tot encara que es gastessin tot el sou per comprar menjar.
- En aquest tipus de casos és fonamental proporcionar a les famílies assistència financera, suport alimentari o ajuda per sobreviure i trencar el cercle de la pobresa

3. Creant una xarxa de seguretat.

- Hem desenvolupat programes de repartiment de diners en efectiu que actuen com una xarxa de seguretat durant moments més difícils i protegeixen els infants i les seves famílies dels pitjors efectes de la pobresa. Sabem per experiència que aquests programes ajuden a reduir la desnutrició global, ja que estan adreçats a les persones amb més risc: mares embarassades, lactants i infants menors de dos anys. Ens assegurem que reben els nutrients necessaris durant el moment més crític per al seu desenvolupament: els 1.000 primers dies.

4. Millorar el sistema d'alimentació.

- Millorar aquest sistema d'alimentació no és només augmentar la producció. Hem de millorar les dietes dels infants, un fet que generalment comença amb l'agricultura a petita escala i les dones.
- Sabem que tres de cada quatre infants que pateixen desnutrició a l'Àfrica viuen en explotacions petites i que el 43% del treball agrícola el fan les dones. Per això enfoquem el nostre suport econòmic i de formació a aquests grups, perquè siguin capaços de produir aliments més nutritius.

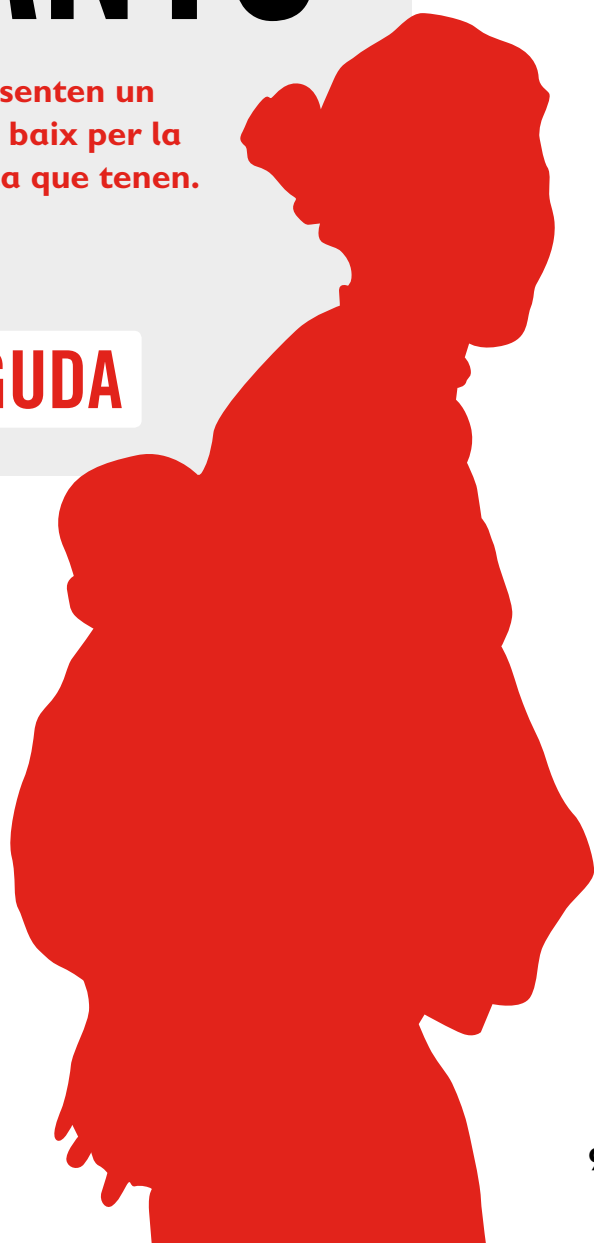
50 MILIONS

DE NENS I NENES MENORS

DE 5 ANYS

presenten un
pes baix per la
talla que tenen.

**PATEIXEN
DESNUTRICIÓ AGUDA**

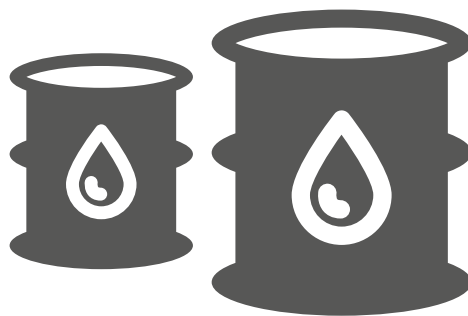

SUDAN DEL SUD: EL PAÍS MÉS JOVE I EL MÉS VULNERABLE

El territori del Sudan, com molts altres indrets de l'Àfrica, és una regió amb molts recursos naturals, però amb conflictes armats continus al llarg dels segles. El 6 de juny de 2011 va esclatar un d'aquests conflictes repetits entre el Sudan del Nord i el Sudan del Sud abans que aquest últim proclamés la independència després d'un referèndum en el qual el 98% de la població va decidir la separació amb el nord. Tanmateix, això no va solucionar els conflictes i els enfrontaments van seguir, tot i que el 14 de juliol el Sudan del Sud es va convertir en el país més nou del món. Encara existeixen molts assumptes per resoldre, com els recursos petrolers, ja que s'estima que un 80% del petroli del Sudan procedeix del sud.

Aquests primers anys de vida del país estan marcats per conflictes armats també entre diversos grups ètnics a causa de la falta de recursos econòmics, fet que té unes conseqüències devastadores per a la població; una població que s'estima en una mica més de nou milions, el 2015 s'estimava una població d'onze milions, fet que dona un resultat de **dos milions de persones que han perdut la vida** a causa de la guerra. Hi ha quatre milions de persones desplaçades i refugiades en països veïns com Uganda, Kenya, Etiòpia o el Sudan.

El Sudan del Sud té les proporcions més altes del món d'infants fora de l'escola, pitjor que Síria. **Més de 800 escoles han estat destruïdes, més de 600.000 nens i nenes necessiten assistència humanitària per sobreviure.**

A tota aquesta situació s'uneix una crisi econòmica provocada pel conflicte i la caiguda dels preus del petroli, que és l'exportació principal del Sudan del Sud, amb la qual cosa la inflació ha crescut considerablement. Això té un impacte en els preus i els salaris; per exemple, un guàrdia de seguretat cobra més que un mestre, fet que està obligant els mestres a abandonar l'escola per buscar altres fonts d'ingressos per mantenir les seves famílies.

La desnutrició també ha augmentat considerablement: s'estima que més de 250.000 nens i nenes es veuen afectats per desnutrició; l'any 2016 es van declarar 19.000 casos de còlera al país, i més de 15.000 menors s'han vist separats de les seves famílies amb el risc de violència, els matrimonis forçats i el reclutament per part de les milícies.

La situació del país més jove del món també és la situació d'un dels països més vulnerables: ocupa el lloc 181 de 188 països en l'índex de desenvolupament humà (IDH). Pel que fa als nens i les nenes del país, podem dir que la infància al Sudan del Sud està sent molt difícil.

RESPOSTA DE SAVE THE CHILDREN AL SUDAN DEL SUD

El nostre objectiu és arribar a tots els nens i les nenes que viuen en les situacions més difícils per aconseguir que els canvis en les seves vides siguin duradors i els permetin tenir més oportunitats de futur.

Atenció completa als menors en situació d'**emergència** o bé pel fet de trobar-se en zones de conflicte, o bé pel fet de viure en zones del país que han rebut una gran quantitat de desplaçats interns a causa d'aquests conflictes. Aquesta atenció es presta a través de: **aliments, articles no alimentaris, diners en efectiu, cupons de nutrició proteica.**

Activar l'economia de les famílies més vulnerables, a través de **llavors, eines, bestiar i entrades pesqueres**, amb la finalitat de reduir els dèficits alimentaris i nutricionals i augmentar els ingressos per contribuir a la recuperació i la resiliència. Sempre que sigui possible, aquestes ajudes s'obtenen als mercats locals, ja que d'aquesta manera aquestes reviu i es contribueix a millorar el país.

Educació, donant suport al sistema educatiu del país a través de la **formació dels professors i buscant una educació millor** que permeti que el Sudan del Sud superi les seves baixíssimes taxes d'alfabetització, per sota del 30%, i que els nens i les nenes acabin com a mínim el cicle d'educació primària.

Save the Children busca capacitar els joves desfavorits amb habilitats de treball basades en el mercat i oportunitats d'autoocupació. Això inclou fomentar l'**alfabetització financera i bones pràctiques d'estalvi per reforçar l'ocupabilitat.**

Salut i nutrició. Save the Children busca reduir en un 15% les morts de menors de cinc anys per causes evitables com el xarampió, la malària o la diarrea, i reduir també el retard en el creixement dels petits. Tenint cura de la nutrició de la mare, el nounat i els infants menors de cinc anys amb aliments terapèutics, suplementes de micronutrients i promoció de l'alimentació del lactant i sempre vinculant la cura a les estructures comunitàries per arribar a les poblacions més necessitades. Ocupant-se també de la nutrició de la mare per poder trencar amb el cicle mare desnodrida - infant desnodrit.

La feina duta a terme en indrets tan vulnerables com el Sudan del Sud ha de tenir un enfocament global: salut, nutrició, educació i protecció; sempre amb el suport de les comunitats i els governs locals per, d'aquesta manera, obtenir resultats duradors i significatius, que millorin la vida dels menors a curt termini i en un futur.

SÉ QUÈ SIGNIFICA QUE LA GUERRA ET ROBI LA INFÀNCIA

Article escrit per David del Campo, director de Cooperació i Ajuda Humanitària de Save the Children, i publicat originàriament a elperiodico.com

Loul Deng, aler de l'equip de bàsquet de Los Angeles Lakers, ja ha fet 419 punts aquesta temporada. Loul Deng va néixer on és actualment el Sudan del Sud. Fa tres anys ens explicava a Save the Children la seva història: "Sé què significa que la guerra et robi la infància. Quan tenia cinc anys i va esclatar el conflicte al Sudan, la meva família i jo vam ser dels afortunats que van poder fugir a Egipte. Quatre anys més tard, vam aconseguir asil al Regne Unit. El dia que el Sudan del Sud va aconseguir la independència va ser probablement un dels més feliços de la meva vida. La nació més jove de l'Àfrica –casa meva– desbordava optimisme i esperança. Jo era allà, a la Freedom Square, a la capital, Yuba. Però durant el tercer aniversari del país, la realitat d'un conflicte cada vegada més arrelat ha convertit l'optimisme i l'esperança en desesperació i por. Sabia que el camí que teníem al davant no seria fàcil després de dècades de guerra, però mai no vaig imaginar que seria així".

Deng parlava així l'any 2014. Ara, el febrer de 2017, s'ha declarat la situació de fam al Sudan del Sud, a l'estat de Unity. Durant els propers dos mesos, **4.9 milions de persones, gairebé la meitat de la població del país, estaran sumits en una crisi alimentària.** La població que ha passat a estar en situació de risc extrem ha crescut un 36%. En termes d'infància, **més del 40% dels infants pateixen desnutrició aguda.** Aquesta realitat provoca un trànsit ràpid cap a la mort. Qualsevol malaltia greu, com una diarrea o el xarampió, acompanyada de desnutrició aguda es converteix en mortal.

Afegim a aquest panorama la realitat d'un país en conflicte permanent i amb una escalada brutal dels preus. **Més d'un terç del país és inaccessible per a organitzacions humanitàries com Save the Children** i els preus dels aliments bàsics com l'arròs, l'oli o la farina s'han multiplicat per deu. Ahir vaig pagar en una botiga de Madrid 1,70 euros per un quilo d'arròs. Ens podem imaginar pagar 17 euros pel mateix? Això està passant al Sudan del Sud, un país amb 658 euros de renda per persona l'any. A Espanya tenim una renda per persona l'any de 23.290 euros. **Al Sudan, amb una renda 35 vegades inferior, els seus habitants paguen disset vegades més per un quilo d'arròs.** Aquest relat s'acompanya de dues sequeres extremes que han devastat el seu fràgil sistema productiu.

Declarar la fam en una part del país és un crit dins d'un procés d'agonia. El que denunciem avui no és nou, excepte una nota de l'Oficina Nacional d'Estadística del país que dota d'oficialitat la cruel realitat que **100.000 persones estan en un risc de mort altíssim. D'aquestes, la meitat són infants.** Passa en un país amb capacitat per produir 380.000 barrils de petroli al dia, que representa el 90% dels ingressos del país.

Es poden salvar vides, podem salvar-ne moltes. Save the Children i altres organitzacions que treballem sobre el terreny des de fa molt temps ho seguirem intentant. Podem seguir denunciant, també ho farem. Ara bé, mentre no hi hagi pau i estabilitat al Sudan del Sud que permeti que la riquesa que tenen a sota dels seus peus sigui una oportunitat i no una amenaça mortal, res no canviarà. Mentre les economies de molts països segueixin basant una part de la seva estabilitat i prosperitat en la inestabilitat d'altres, seguirem en el mateix relat, crits agònics per la fam que salvaran algunes vides, però que no canviaran res.

Us convidem a veure aquest vídeo en el qual David del Campo explica el nostre treball i respon a les preguntes que tots ens fem sobre la cooperació internacional.

PROPOSTA DIDÀCTICA

La violència que s'exerceix diàriament contra milions de nens i nenes ens fa pensar: «Són culpables de ser pobres?» La pobresa és l'acte de violència més cruel del món, estem en un món en el qual la desigualtat s'assumeix com a forma de modernitat. En el món actual les ONG són el principal mitjà d'atenció a la pobresa davant els estats absents i la corrupció, i davant del retrocés dels valors de solidaritat i bé comú.

La lectura és fonamental per prevenir, és necessària com a eina per ancorar la reflexió per la dignitat, la generositat i el bon tracte. Són molts els motius per celebrar el Dia del Llibre Solidari, són molts els motius per llegir:

Per conèixer el món
Per conèixer-nos a
nosaltres mateixos
Per passar-ho bé
Per somniar
Per emocionar-nos
Per estimar
Per pensar...

OBJECTIUS

- Despertar il·lusió, implicació i emoció per formar part d'un món més just a través dels llibres i els contes.
- Afavorir experiències de participació per la dignitat humana i la defensa dels Drets Humans i específics de la infància.

CONTINGUTS

- El conte i el llibre
- Drets Humans i drets específics de la infància
- Desenvolupament humà i sostenible
- Context situacional del Sudan del Sud adaptat a les edats

COMPETÈNCIES

- Percepció i descobriment
- Escolta i comprensió
- Anàlisi i reflexió
- Expressió oral, escrita i artística
- Creativitat
- Treball en grup i acord
- Responsabilitat individual i col·lectiva

Metodologia

- Gimcana literària per edats reforçant el treball de grup, l'escolta, la comprensió, la percepció i el descobriment.
- Els llibres i els contes com a suport de companyia, desenvolupament humà, anàlisi i reflexió constructiva i creativa per millorar el món.
- La implicació solidària individual i col•lectiva a través de la participació i l'expressió creativa (murals, punts de llibre, dibuixos, creació literària, club de lectors...) a favor de la dignitat i la defensa de la infància al món.

Avaluació

En acabar la proposta didàctica proposem al professorat i l'alumnat una avaluació «no formal».

- El professorat aporta la seva opinió descrita sobre el resultat de l'activitat i la documentació que considera oportuna a Save the Children.
- L'alumnat, en acabar les «Gimcanes literàries», reflexiona i expressa en una ronda grupal el títol o la paraula (Educació Infantil) que destaca per explicar l'experiència.

Nens, nenes i adolescents viuen experiències a través dels contes i els llibres, desenvolupen activitats, descobreixen, escolten, comencen a sentir el que altres senten, posen nom a les emocions i viuen qüestions primordials per a la convivència entre éssers humans. Els llibres i els contes ens aporten una educació dirigida a connectar amb la realitat, amb els valors que s'han de reforçar, amb les emocions i ens motiven a intentar millorar el món en el qual vivim.

Les organitzacions d'ajuda humanitària i cooperació necessiten les persones; necessiten que les famílies, els estats i la societat civil facin aportacions econòmiques per poder defensar els Drets Humans i donar continuïtat als projectes humanitaris de nutrició, educació i salut als països que tenen una situació de pobresa i escassetat injusta. Per això, commemorar la lectura i les gimcanes literàries són una invitació educativa significativa per al Dia del llibre.

«ELS CONTES CREEN LLAÇOS»

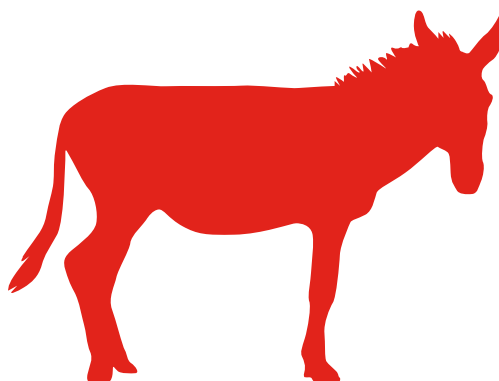
ET PROPOSEM

Fer una gimcana de cinc proves a l'aula. La professora presenta Yuba, perquè nens i nenes es posin en situació. El grup treballa l'ajuda, l'escolta, l'expressió, l'intercanvi i la participació.

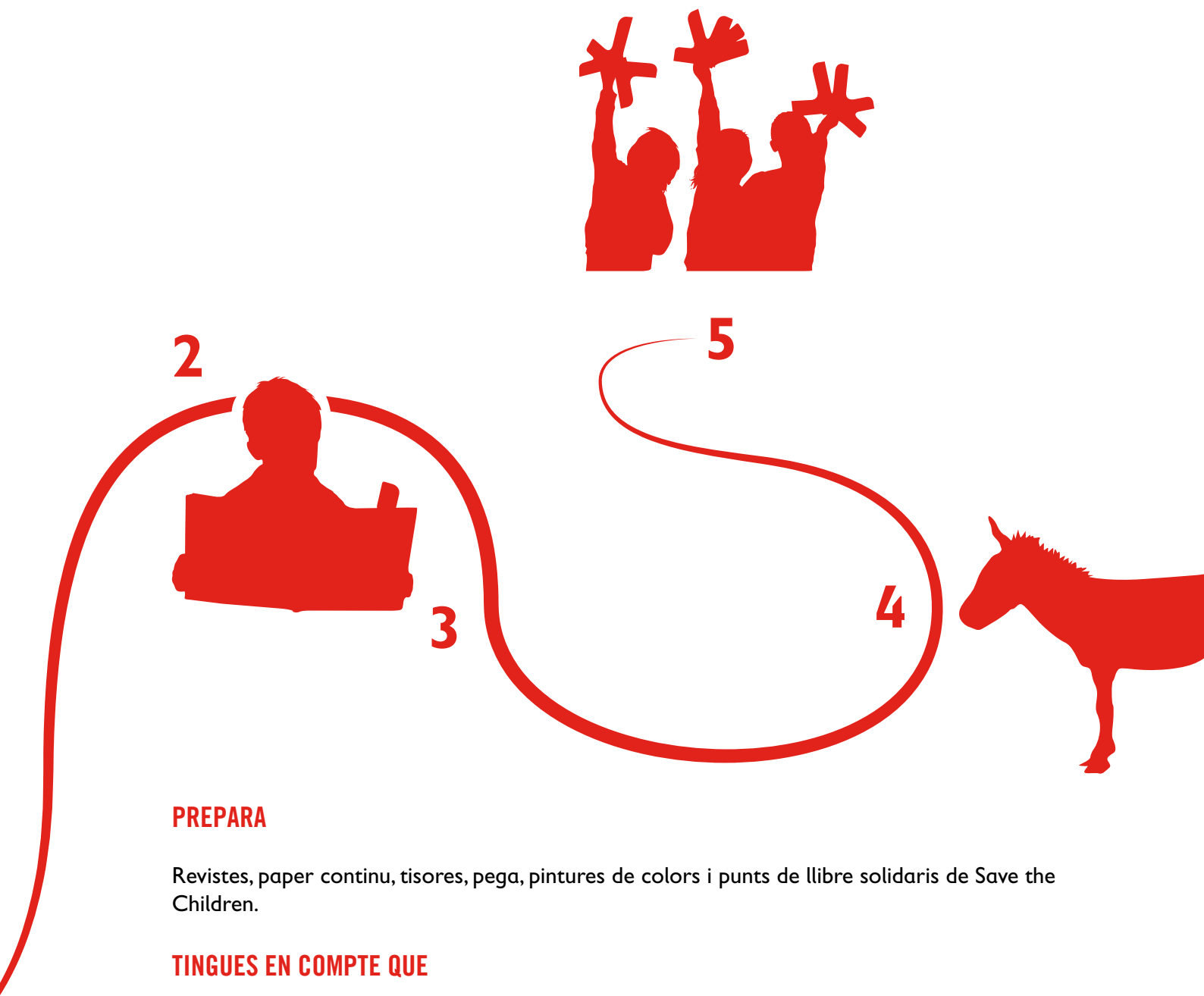
La professora presenta Yuba.

«Yuba és un ase que viu al Sudan del Sud, un país de l'Àfrica. Yuba transporta moltes coses a les seves espatlles: transporta aigua, aliments i també contes perquè les nenes i els nens del seu país puguin viure sans...».

- **Proba 1.** Yuba necessita que li busquem amics per ajudar-lo a transportar l'aigua, els aliments i els contes. Busca en revistes, retalla i enganxa en un mural els amics de Yuba.
- **Proba 2.** A Yuba li encanta escoltar contes, té unes orelles grans i vol saber: quin conte us agradaria explicar-li? Escolliu un conte cadascun i la professora l'apunta al mural.
- **Proba 3.** Yuba té unes alforges per portar-hi contes de tots els colors i mides. Tria un color i encercla amb un llaç molt bonic el conte que has triat per explicar a Yuba.
- **Proba 4.** Quan Yuba i els seus amics transporten aigua, contes i aliments d'un lloc a l'altre, alguns dies fa molt sol i altres dies plou. En aquesta prova s'ha de pintar la pluja i els sols al mural de l'aula i als punts de llibre solidaris.
- **Proba 5.** Tria cinc persones properes a tu que els agradi llegir i intercanvia amb elles els teus punts de llibre.

1

PREPARA

Revistes, paper continu, tisores, pega, pintures de colors i punts de llibre solidaris de Save the Children.

TINGUES EN COMPTE QUE

En funció de l'edat dels nens i les nenes, la professora organitza les proves en un dia, dos o cinc. La professora busca moments a l'aula i organitza el temps per explicar els contes triats per nens i nenes.

També es poden decorar els punts de llibre solidaris amb llaços de tela.

«MALETES DE LLIBRES I PARAULES BONIQUES PER A YUBA»

ET PROPOSEM

Fer a l'aula una gimcana de cinc proves. Al començament, la professora explica la vida de Yuba perquè els nens i les nenes descobreixin una realitat diferent de la seva. Els participants s'acosten a conèixer, escoltar, expressar, pensar, intercanviar i col·laborar.

La professora presenta i explica la història sobre Yuba.

«Yuba és un ase que viu al Sudan del Sud, un país de l'Àfrica. És un ase com qualsevol altre, la seva vida va canviar quan es va convertir en “biblioase” i va començar a viure aventures transportant coses necessàries. Tenia moltes ganes de ser útil al seu voltant, però anar i tornar necessita molts esforços, ha de transportar aigua, aliments, llibres i contes perquè les nenes i els nens del seu país puguin viure sans...».

La professora mostra fotografies del Sudan del Sud i fa grups de cinc participants per començar la gimcana:

- **Proba 1.** Yuba està preocupat, se sent força cansat, les seves espatlles estan toves i li flaquegen les cames. En aquesta prova cada grup anota set consells que poden donar força a Yuba per poder seguir amb l'activitat que tant li agrada. La professora recull els consells i els enganxa en una cartolina.
- **Proba 2.** «Que bé!», Yuba ha recuperat les forces amb els vostres consells i vol portar maletes plenes de llibres i contes ben bonics per a nens i nenes del Sudan del Sud. En aquesta prova cada participant s'ha d'aturar a pensar i recordar un llibre o conte bonic que encarregaria a Yuba per portar a la maleta. A continuació, els escriuen en una cartolina.
- **Proba 3.** La professora col·loca paper continu i dona a cada grup un espai per dibuixar. El grup unit ha de dibuixar Yuba portant els llibres recomanats a nens i nenes del Sudan del Sud. Cada participant del grup tria en aquesta prova un color que li recordi el Sudan del Sud.
- **Proba 4.** El grup ha de fer una llista molt llarga de persones del seu voltant que els agrada llegir i cada participant escriu els noms de les seves persones conegudes al carnet dels «lectors solidaris».
- **Proba 5.** Es fan punts de llibre per intercanviar amb les persones conegudes que els agrada llegir. El grup decora els punts de llibre. Com? Trien paraules boniques dels contes i dels llibres, les escriuen en gran amb colors i adornaments vistosos i les intercanvien per aportacions econòmiques.

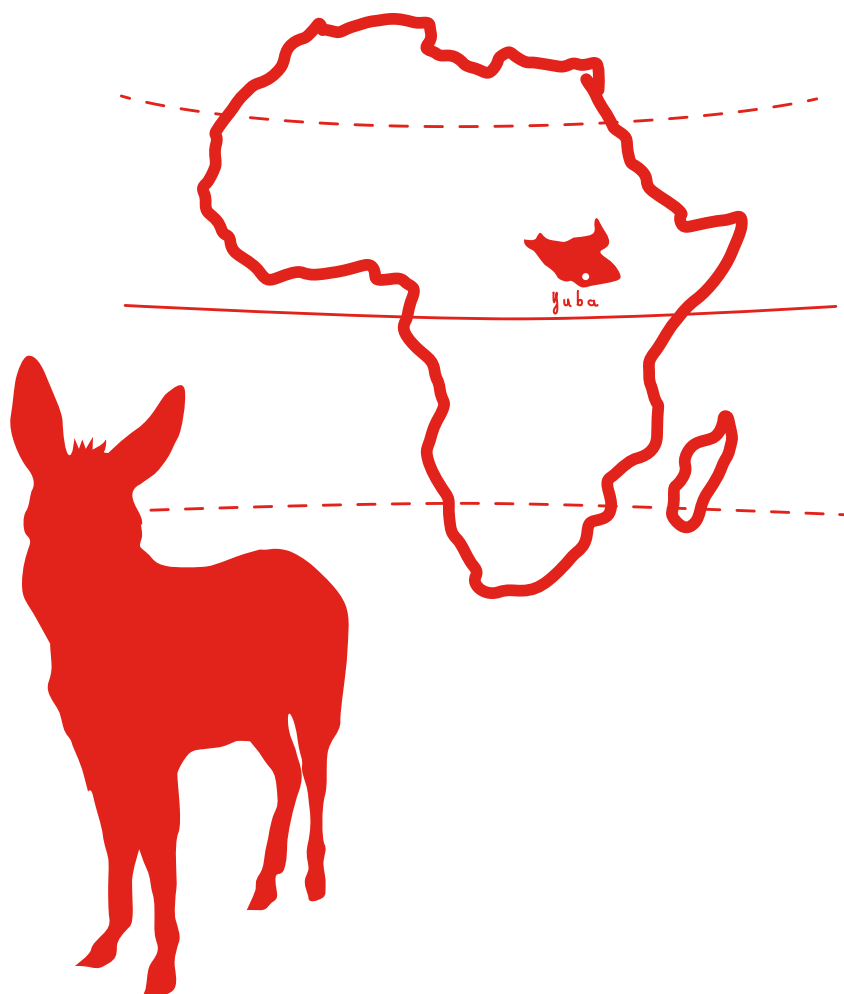
PREPARA

Fotografies del Sudan del Sud, cartolines, paper, bolígrafs, paper continu, pintures de colors, carnet de «lectors solidaris» i «punts de llibre solidaris» de Save the Children.

TINGUES EN COMPTE QUE:

El temps de presentació, el coneixement de Yuba i el seu entorn i la realització de les proves poden variar en funció de l'edat i les característiques del grup.

Es poden deixar les fotografies del Sudan del Sud com a exposició a l'aula durant la gimcana.

«APUNTA'T A SER UN LECTOR SOLIDARI»

ET PROPOSEM

Fer una gimcana de cinc proves. Al començament de la gimcana la professora informa sobre el significat de la paraula «Yuba» i els participants s'impregnen de la realitat del Sudan del Sud. Les proves que es plantegen s'apropen als participants per conèixer, reflexionar, escoltar, implicar i col·laborar per un món més just.

La professora informa que...

«Yuba és la capital del Sudan del Sud, un país de l'Àfrica. Però Yuba també és el nom d'un ase que transporta moltes coses a les seves espatlles. Hi transporta aigua, aliments i contes o llibres d'un poblet a l'altre al Sudan del Sud...».

La professora fa grups de treball de cinc participants per fer la gimcana i els mostra fotografies del Sudan del Sud.

- **Proba 1.** Cada grup rep deu frases i pacten entre tots els participants si la frase fa referència a «Yuba», capital del Sudan del Sud, o si fa referència a «Yuba», l'ase traginer de contes i llibres del Sudan del Sud.
 1. El somni de Yuba és que nens i nenes puguin viure sans.
 2. Moltes persones han fugit de Yuba per refugiar-se.
 3. La guerra ha deixat moltes morts i llàgrimes a Yuba.
 4. Yuba té gana, necessita aigua i aliments.
 5. Yuba, un lloc arrasat per la violència, la corrupció, la fam i violacions.
 6. Hi ha molta por i terror a Yuba i a la resta del país.
 7. Yuba recorre molts quilòmetres diaris per transportar aigua i aliments.
 8. A Yuba la temperatura és càlida durant tot l'any.
 9. Per Yuba passa el riu Nil, però la guerra va destrossar el port fluvial.
 10. Yuba transporta també llibres i contes perquè nens i nenes puguin obrir els seus horitzons.
- **Proba 2.** «Yuba» pren una gran decisió: vol fer lectors solidaris. Considera que llegir és molt important per molts motius. Per superar aquesta prova cada participant del grup ha de pensar un motiu pel qual és important llegir, els anoten i els donen a la professora per reflectir-los en un mural amb el títol «Motius per llegir».

- **Proba 3.** Per fer lectors solidaris... s'ha de saber què és «l'amistat, la generositat i la confiança». Cada participant del grup ha d'aportar un ingredient per a «un bon llibre de receptes de l'amistat, la generositat i la confiança». La professora fa un llibre amb tres ingredients i cada participant del grup haurà de buscar un altre ingredient i posar-ne la quantitat que consideri (una mica, tres cullerades, mig litre...), ex.: per a l'amistat, un litre de rialles + ... per a la generositat una mica d'escolta + ... per a la confiança un got d'abraçades + ...
- **Proba 4.** Cada grup ha de posar en marxa «El club dels lectors solidaris». Busquen persones del seu voltant que volen ser lectors solidaris, però per ser lector solidari s'han de respondre tres qüestions:
 1. Un motiu pel qual és important llegir.
 2. Un ingredient per a les receptes d'amistat, generositat i confiança.
 3. Recomanar un llibre que t'hagi agradat.

Cada participant anota en un paper les respostes i afegeix el nom del lector al carnet de «lectors solidaris».

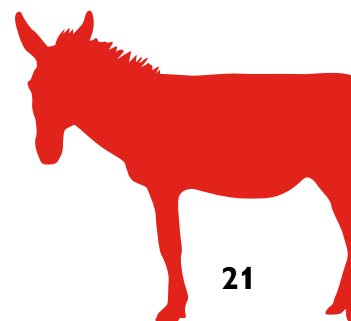
- **Proba 5.** Consisteix a decorar els «punts de llibre solidaris» de cada lector solidari amb «els ingredients» que han considerat importants i intercanviar-los per aportacions econòmiques que donin suport als programes de Save the Children en defensa dels drets de la infància.

PREPARA

Fotografies del Sudan del Sud, les deu frases per grup, bolígrafs, cartolines, retoladors, un llibre de receptes per completar, paper, carnets de «lectors solidaris» i «Punts de llibre Solidaris» de Save the Children.

TINGUES EN COMPTE QUE

El temps per fer les proves pot variar en funció de l'edat i les característiques del grup. És interessant deixar a l'aula, durant la realització de la gimcana, l'exposició de les fotografies del Sudan del Sud.

«LLEGIR ENS FA LLIURES»**ET PROPOSEM**

Fer una gimcana de proves. En començar el treball de grup la professora comparteix una lectura per informar sobre la realitat del Sudan del Sud i els camps de refugiats. Les proves pretenen apropar l'alumnat a l'escolta activa, la reflexió, la presa de contacte amb realitats desesperades, la literatura i la implicació i la col·laboració per un món que aporti més justícia i dignitat.

La professora llegeix o reparteix als grups la informació següent:

«Dos milions i mig de sud-sudanesos han pres la decisió de fugir de les seves cases i pobles. Moltes dones expliquen: “Vaig portar el bebè més petit en un cistell a sobre del cap, vaig embolicar el meu altre fill a l'esquena i vaig fugir per salvar la vida”. La guerra, la violència, el conflicte, les violacions, l'escassetat, els segrestos, la fam, la mort, la inseguretat, la corrupció, l'afany de poder... Totes aquestes són causes per fugir de qualsevol part. De vegades les persones estan amuntegades en camps de desplaçats i surten del seu país a camps de refugiats de països limítrofs com Uganda, Etiòpia, el Sudan, Kenya, la República Democràtica del Congo i la República Centreafricana. Els desplaçaments al Sudan del Sud s'han convertit en “la crisi de refugiats més gran de l'Àfrica”. Les ONG alerten sobre les violacions de Drets Humans al Sudan del Sud, aquesta crisi humanitària necessita atenció per part de tots, cal superar la falta de finançament, ja que afecta el subministrament d'aigua potable, d'aliments, de serveis de salut, sanejament i educació».

«Yuba és la capital del Sudan del Sud, però també és un personatge animal, un ase que ens ha acompanyat en les diferents gimcanes del dia del llibre. Yuba viu en aquest país de l'Àfrica Oriental i transporta moltes coses a les seves espatlles: hi transporta aigua, aliments i també llibres i contes... Té pensat anar als camps de refugiats de població sud-sudanesa...».

La professora fa grups de treball de cinc participants i proporciona als grups fotografies del Sudan del Sud.

Proba 1. Cada grup reflexiona i escriu en una petita cartolina de colors la tasca que els llibres i els contes poden tenir en un camp de refugiats de nens i nenes sud-sudanesos.

Proba 2. Cada grup medita amb calma tres característiques sobre la pregunta «Com consideres que es viu en un camp de refugiats?» I ho reflecteix en una altra cartolina petita.

Proba 3. El grup visita una biblioteca (de l'escola, la municipal la provincial...) i s'organitzen per escollir dos llibres de lectura, n'anoten el títol o l'autor en una cartolina petita de color i expliquen la causa de la seva elecció:

Un llibre o conte perquè «Yuba» porti a les alforges i comparteixi amb nens i nenes del camp de refugiats.

Un altre llibre perquè el llegeixin governants del Sudan del Sud i del món.

Proba 4. El grup tria cinc paraules que puguin posar fi a la violència, la falta de drets i la dignitat de les persones. Amb aquestes paraules, cada participant decora els cinc punts de llibre solidaris.

Proba 5. Cada participant del grup busca cinc persones lectores, les anota al carnet com a «lectors solidaris» i intercanvia amb ells els «Punts de llibre Solidaris» i els ven per aportacions econòmiques que donin suport a l'acció humanitària de Save the Children al Sudan del Sud.

Proba 6. Tots els grups de classe fan un mural amb les respostes de les proves realitzades que té per títol «Llegir ens fa lliures».

PREPARA

Fotografies del Sudan del Sud, cartolines de colors per repartir per grups (cada grup tria un color i executa les proves), bolígrafs, retoladors, paper continu per a mural, pega, el carnet de «lectors solidaris» i «Punts de llibre Solidaris» de Save the Children.

TINGUES EN COMPTE QUE

El temps per fer les proves pot variar en funció de l'edat i les característiques del grup.

És interessant deixar a l'aula, durant la realització de la gimcana, l'exposició de fotografies del Sudan del Sud.

La professora també pot repartir als diferents grups la lectura d'informació d'inici.

«COMPARTIM LECTURA CONJUNTA»

ET PROPOSEM

Fer un dia conjunt en el qual la lectura sigui compartida per tota la comunitat educativa (alumnes, professors i famílies) i construir un moment comú per compartir la curiositat lectora.

REALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT

- Comencem l'activitat contextualitzant la presentació amb l'escrit del Premi Nobel de la Pau Nelson Mandela:

«És el meu desig que la veu del narrador de contes no mori mai a l'Àfrica, que tots els infants es puguin meravellar amb els llibres i que no perdin mai la capacitat d'ampliar els seus horitzons del món amb la màgia dels relats».

- En la selecció de textos per compartir és important tenir en compte l'objectiu dels «lectors solidaris»: treballar per un món més just, en el qual la dignitat dels Drets Humans i els drets de la infància siguin una realitat al món.
- Cada classe farà un treball a l'aula per seleccionar un relat curt i compartir amb la resta de les aules.
- El relat curt per compartir no ha de superar les 100 paraules i al final de la lectura se'n compartirà l'autor i el llibre.

PREPARA

Una aula adequada pel nombre de persones, una exposició de fotografies i els treballs realitzats en les gimcanes sobre el Sudan del Sud.

TINGUES EN COMPTE QUE

Cada professora estableix un procés de treball i consens per escollir el relat curt que compartirà i defineix la representació del text escollit.

Si el volum de persones és molt gran, l'activitat també es pot fer per cicles o cursos.

En aquest dia, es poden fer exposicions amb fotografies del Sudan del Sud i els treballs fets en les gimcanes literàries.

**El CC al qual podeu ingressar
els diners recollits amb l'activitat és:
Banco Santander
ES24 0049 1837 58 2910248925**

Recordeu indicar en el concepte el nom del centre; d'aquesta manera us podrem enviar un diploma perquè pugueu informar tota la comunitat educativa.

Si teniu algun dubte sobre l'ingrés o qualsevol altre tema, poseu-vos en contacte amb nosaltres al **91 513 05 00**.

Moltes gràcies!

Punts de llibre per la Solidaritat és una proposta educativa que apropa als escolars la situació de vulnerabilitat dels nens i les nenes en països empobrits del continent africà amb la finalitat d'obtenir fons per als projectes de supervivència infantil que Save the Children hi duu a terme i conèixer els drets de la infància a través de les propostes didàctiques que es presenten en aquesta guia.

Hi col·laboren:

**Sobreviure.
Aprendre.
Estar protegits.**

Save the Children